בס"ד

פרד"ס יהודה

עלון שבועי באידיש ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק

פרשת לך לך תשפ"ז **גליון 858 [שנה י"ח]**

שיינע דרוש אברהם אבינו האט גורם געווען אז לוט זאל שטייגן

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה' וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מֵחָרָן: (בראשית י"ב ד) עס איז דא א דיוק פארוואס דארף מען דערציילן ווי אלט אַבְרָם איז געווען פונקט דא ווען ער איז ארויס פון חָרָן און נישט פריערט? אויך וואס איז די כוונה אז וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט, וואס איז אונז א נפקא מינה אז לוט איז מיט געגאנגען? נאר מען קען דאס מסביר זיין לויט ווי וואס דוד המלך ע"ה זאגט (תהלים ל"ד ד) גַּדְּלוּ לַה' אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: מאך גרויס דעם נאמען פון אויבערשטן מיט מיר, און לאמיר דערהויבן זיין נאמען צוזאמען, דאס מיינט אז דער רצון פון א צדיק איז אז דער נאמען פון ה' זאל ווערן גרויס און דערהויבן אויף דער וועלט, און עס איז אים נישט געווג ווען ער דינט דעם באשעפער נאר זיין הארץ גלוסט אז עס זאלן זיין נאך מבקשי און עובדי ה' אויף דער וועלט, דעריבער ווען א מענטש טוט באמת דעם רצון ה' בשלימות, דעמאלט ווערט דער נאמען פון אויבערשטן באקאנט אויך ביי אנדערע, ווייל די עבודה שיינט ארויס און צינט אן אנדערע, דאס איז טייטש וַיֵּלֶךְ אַבְרָם וויייל אַבְרָם איז געגאנגען און געדינט, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה', פונקט ווי דער אויבערשטער האט צו אים גערעדט, און האט געטאן דעם רצון ה' אן קיין שום חשבונות, דעריבער וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט: דעמאלט איז געווארן א רצון אויך ביי לוט, ווייל די עבודה פון אברהם האט אזוי געשיינט, אז אפילו לוט האט זיך אויך אויפגעוועקט און איז מיט געגאנגען, און מיט דעם פארשטייט מען דעם סוף פון פסוק: וְאַבְרָם בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים, די ווארט חָמֵ"שׁ איז די אותיות שמ"ח, ווייל אַבְרָם איז געווען זייער אנגעפילט מיט שמחה פון טאן דעם רצון פון אויבערשטן, וְשִׁבְעִים שָׁנָה, שִׁבְעִי"ם איז א לשון פון שִׂבְיָה, זאטקייט, אזוי ווי עס שטייט אין (תהלים ס"ג ו) כְּמוֹ חֵלֶב וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי, ווי פון פעטס און פולקייט ווען זאט ווערן מיין נפש, און עס איז אים געווען א תענוג, און ווען א צדיק זעהט אז עס איז דא נאך איינער וואס טוט דעם רצון השם יתברך, איז ער בשמחה און איז זיך מתענג, דעריבער שטייט דוקא נאך וואס עס שטייט וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט: וְאַבְרָם בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה. ער איז געווען בשמחה און זאט, דאס מיינט ער האט געהאט א תענוג פון דעם, אז ער האט געזען אז נאך א נשמה גייט מיט אים אויפן וועג פון אויבערשטן, ממילא איז גוט וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה', און האט געטאן דעם גאנצן רצון ווען דער אויבערשטער האט געזאגט, ממילא האט דאס געהאט די השפעה אז וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט און האט זיך אויך דערנענטערט צום אויבערשטן, ממילא איז וְאַבְרָם בֶּן חָמֵשׁ, געווען פריילאך, און וְשִׁבְעִים שָׁנָה זאט מיט תענוג, בְּצֵאתוֹ, ווען ער איז יעצט ארויס מֵחָרָן: און דאס מיינט גַּדְּלוּ לַה' אִתִּי, מאך גרויס דעם נאמען פון אויבערשטן מיטן טאהן דעם גאנצן רצון ה', ממילא וועט זיין וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו, נאך מענטשן וועלן לויבן דעם אויבערשטן מיט דיר צוזאמען צוליב דיר. (אזור אליהו לערמאן תלמיד קאצק) און דאס מיינט אויך דער פסוק נאכדעם וואס כְּמוֹ חֵלֶב וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי, אז איך בין אנגעזעטיגט און פול מיט עבודת ה', וועט זיין וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת יְהַלֵּל פִּי, נאך מענטשן וועלן לויבן דעם אויבערשטן צוליב דיין עבודה, אזוי ווי עס שטייט תְּהִלַּת ה' יְדַבֶּר פִּי, איך וועל לויבן דעם אויבערשטן און אים דינען, וועט זיין וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ, וועסט גורם זיין אז אנדערע זאלן אויך לויבן דעם אויבערשטן. (שמח זבולון תשפ"ז)

שיינע דרוש ווי אזוי האט אברהם אבינו געמעגט נעמען מתנות?

וּמַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן: (בראשית י"ד, י"ח) נאך די גרויסע מלחמה, ווען אברהם אבינו קומט צוריק פון באזיגן די פיר מלכים, גייט אים אנטקעגן מַלְכִּי צֶדֶק, דער מֶלֶךְ פון שָׁלֵם, און ברענגט אים ברויט און ווין, עס איז דא א דיוק פארוואס שטייט אין פסוק דער לשון "הוֹצִיא" ארויס געברענגט און נישט "הֵבִיא? נאך א פלא, אז דער חזקוני זאגט אז "וְהוּא", גייט ארויף אויף אברהם אבינו, כֹּהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן איז געווען א כהן, איז שווער וואס איז די שייכות פון וּמַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן ווייל "וְהוּא" אברהם איז געווען א כֹּהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן? נאר די גמרא (חולין דף מ"ד ע"ב) דערציילט אז ר' זירא ווען מען האט אים געשיקט א מתנה פון הויז פון דער נשיא, האט ער דאס נישט אנגענומען. ער האט געזאגט וואס עס שטייט אין פסוק (משלי ט"ו כ"ז) וְשׂוֹנֵא מַתָּנֹת יִחְיֶה, ווער עס האט פיינט מתנות, דער וועט לעבן, אבער ווען מען האט אים איינגעלאדנט צו קומען עסן, איז ער יא געגאנגען, ווייל ער האט געזאגט: "אתייקרי דמתייקרי בי", זיי ווערן אליין מכובד דורך מיר, ווייל אז מען לאדענט איין א תלמיד חכם, איז עס נישט א מתנה נאר א כבוד פארן בעל הבית אז דער ת"ח קומט צו אים, אבער מען שיקט צו אים אהיים, דאס הייסט "וְשׂוֹנֵא מַתָּנֹת", און פון דעם האט זיך ר' זירא אפגעהאלטן ע"כ הגמ'. אבער ביי א כהן איז נישטא שׂוֹנֵא מַתָּנֹת יִחְיֶה, אזוי ווי עס שטייט אין גמרא אויפ"ן פסוק (ויקרא כ"א י') וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר יוּצַק עַל רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, דרשענט די גמ' (יומא דף י"ח ע"א) "גדלוהו משל אחיו", מען דארף גרויס מאכן דעם כהן פון די געלטער פון זיינע ברידער, און דער כהן לעבט פון מתנות: תרומות, מעשרות, מתנות כהונה, ממילא איז א כהן מותר צו נעמען מתנות, יעצט איז שוין גוט דאס וואס שטייט: וּמַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם "הוֹצִיא", ער האט ארויסגעברענגט לֶחֶם וְיַיִן צו אברהם, איז דאך די קשיא: ווי אזוי האט אברהם אבינו געמעגט דאס נעמען, ער האט אים נישט איינגעלאדנט צו זיך אהיים, און דאס איז שוין א מתנה און וְשׂוֹנֵא מַתָּנֹת יִחְיֶה? דעריבער ענטפערט די הייליגע תורה: וְהוּא כֹּהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן, אברהם אבינו איז געווען א כהן, און א כהן מעג נעמען מתנות, ווייל דאס איז זיין חלק גדלוהו משל אחיו וואס דער אויבערשטער האט אים געגעבן. (ספר אמרי בינה, מהגאון ר' יעקב הכהן, אב"ד פלאצק)

פלאיה אויפן פריערדיגן ווארט און א מהלך ווען מעג א כהן נעמען מתנות: עס איז שווער אז עס שטייט גלייך נאכדעם (פסוק כג) אז אַבְרָם האט געזאגט צו מלך סדום אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ נַעַל וְאִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשַׁרְתִּי אֶת אַבְרָם, און אַבְרָם האט נישט געוואלט נעמען, און אויב א כהן מעג נעמען מתנות, פארוואס האט ער נישט געוואלט נעמען? נאר דער תירוץ קען זיין אז נאר מתנות כהונה מעג א כהן נעמען, און דעריבער שטייט מַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיַיִן, און דאס מיינט מתנות כהונה, איז זייער גוט וואס שטייט נאכדעם וַיִּתֶּן לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל, ווייל לֶחֶם מיינט חלה, און יַיִן מיינט תרומה, און דאס וויייל אברהם איז געווען א כהן האט ער אים דאס געגעבן, און אברם האט דאס געמעגט נעמען, אבער שפעטער איז דאס נאר געווען א מתנה, און דאס האט אברם נישט געוואלט נעמען. (שמח זבולון תשפ"ז)

וועז דער היליגער עצי חיים הרה"ק ר' חיים צבי טייטלבוים זיע"א (ו' שבט תרפ"ו), זון פון היליגן קדושת יו"ט הרה"ק ר' חנני' יו"ט ליפא זיע"א (כ"ט שבט תרס"ד), איז געווען א קליין קינד, האט ער באקומען א מחלה אין זיין האלז, און פונקט דעמאלט איז דער קדושת יו"ט נישט געווען אינדערהיים, האט די רעבעצין געשיקט א שליח צום קדושת יו"ט דערציילן דעם שווערן מצב פון קינד. דערווייל האט די רעבעצין געפרופן א גרויסן דאקטער וועלכער זאל אונטערזוכן דאס קינד און נאכדעם וואס דער דאקטער האט אים באטראכטט, האט ער אפגעשריבן צוויי באזונדערע רעצעפטן און געזאגט פאר די מאמע איינם זאל זי לייגן אינעווייניג אין מויל, און דאס צווייטע אכטונג געבן נאר צו שמירן פון אינדרויסן, ער האט איר שטארק אנגעווארנט נישט צו פארטוישן די מעדיצינען, ווייל דאס וואס מען דארף שמירן אינדרויסן איז ממש א סם המות אריינצולייגן אינעווייניג אין מויל.

כדי צו זיין מער פארזיכטיג איז דער דאקטער אליינם אריבערגענאנגען צום אפטייקער און אים געזאגט ווי אזוי צו מאכן די מעדיצינען, און האט אים אויך זייער אנגעווארנט ער זאל אכטונג געבן נישט צו פארטוישן די צעטלאך וואס מען קלעבט ארויף אויף די מעדיצינען, נאר ער זאל פונקטליך אנצייכענען וועלכע ס'איז די דרויסנדיגע מעדיצין און וועלכע מען דארף אריינלייגן אין מויל, נאכן מאכן זיכער אז דער אפטייקער האט פארשטאנען איז דער דאקטער אוועקגעגאנגען מיט האפענונג אז דער אפטייקער וועט דאס ריכטיג אויספירן.

למעשה האט זיך אבער צוליב א טעות פון אן ארבעטער יא פארטוישט די צעטלאך און מען האט דאס אפגעשיקט צו די רעבעצין אין שטוב, אבער די רעבעצין האט נישט געוואלט געבן קיין מעדיצינען אן דעם וואס איר מאן דער הייליגער קדושת יום טוב זאל וויסן דערפון, כאטש דאס קינד איז געווען אין זייער א שווערן צושטאנד. די רעבעצין האט ארויסגעשיקט א שליח צו איר מאן, און א גאנצע נאכט האט זי מתפלל געווען צום רבש"ע און זיך געשטארקט מיט אמונה און בטחון אין הש"ת, ווארטענדיג אז דער שליח זאל צוריקקומען און איבערגעבן וואס דער רבי וועט באפעלן צו טאן מיט'ן קינד.

וועז דער שליח איז אנגעקומען צום שטאט וואו דער קדושת יו"ט איז געווען, האט ער געזען אז דער רבי שטייט און ווארט ביים אפענעם פענסטער אזוי ווי איינער וואס שטייט צו הערן גוטע נייעם, און דער רבי האט אים גלייך געפרעגט, ווי אזוי איז דער מצב פונעם קינד, האט דער שליח דערציילט פארן רבין וועגן די מעדיצינען, האט דער רבי אים געזאגט, ער זאל זאגן פאר די רעבעצין אז מען זאל ח"ו נישט געבן קיין שום מעדיצין פארן קינד, דער שליח האט זיך גלייך צוריק ארויסגעלאזט אויפ'ן וועג אהיים, און איז אנגעקומען פארטאגס און האט איבערגעגעבן אז דער רבי האט געזאגט: בשום אופן נישט נעמען די מעדיצין.

די רעבעצין האט הנאה געהאט אז זי האט טאקע נאך גארנישט געגעבן פארן קינד, און הקב"ה האט געהאלפן אז דער מצב פונעם קינד האט אנגעהויבן צו גיין צום בעסערונג אָן קיין שום מעדעצין, דעם אנדערן טאג איז דער געטרייער דאקטער אריבער קומען זען דעם מצב פונעם קינד, און האט זיך זייער געפריידט אז ער וועלט בעסער, מיינענדיג אז די מעדיצינען האבן גוט געארבעט, אבער ער איז ערשטוינט געוואלן וען דער רעבעצין האט אים געזאגט אז זי האט אים נישט געגעבן קיין שום מעדעצין, האט דער דאקטאר געפרעגט פארוואס? האט זי געענטפערט אז זי האט אים גארנישט געוואלט געבן אן רשות פון איר מאן, זי האט דערציילט אז איר מאן האט געזאגט אז מען זאל ח"ו נישט געבן קיין שום מעדיצינען פארן קינד, און ב"ה נאכדעם וואס דער שליח איז צוריקגעקומען האט זיך דער מצב פארבעסערט.

אזוי רעדענדיג האט די רעבעצין אראפגעלייגט אויפן טיש ביידע מעדיצינען, וועז דער דאקטער האט דאס געזען, איז ער געוואלן בלאָם און געזאגט: מלאכים זענען דא זיכער געווען און האבן נישט געלאזט געבן די מעדיצינען פארן קינד! ער האט געזאגט פאר די מאמע, אז דער אפטייקער האט זיך דא טועה געווען און פארטוישט די רעצעפטן, און האט בטעות ארויפגעלייגט דעם צעטיל וואס שטייט אז מען זאל דאס נעמען אין מויל אויפ'ן פלעשל וואס מ'האט געדארפט שמירן פון אינדרויסן, וואס אויב ער וואלט דאס געגומען אין מויל וואלט דאס קינד געווען אין א גרויסע סכנה, און ב"ה דער אויבערשטער האט אייך אפגעהיט.

ביז וויען איז עם אויף מיין אחריות

עם איז געווען א איד וואס איז ל"ע געוואלן קראנק, די דאקטורים האבן אים געזאגט אז מען מוז אים שנעל מאכן א אפעראציע, און אויב נישט, איז זיין לעבן איינגעשטעלט, דער איד איז אריבער צום הייליגן קדושת יו"ט ער זאל אים אנוואונטשן אז די אפעראציע זאל זיין מיט הצלחה, אבער דער קדושת יו"ט האט אים געווארנט אז ער זאל נישט מאכן די אפעראציע דארטן אין שטאט, נאר ער זאל פאָרן קיין וויען וואו דארטן זענען געווען באקאנטע גרויסע דאקטורים.

דער איד האט געזאגט, אז די דאקטורים זאגן אז עם איז נישטא קיין צייט צו פאָרן ביז וויען נאר מען מוז שוין מאכן די אפעראציע דא אין שטאט! האט דער קדושת יום טוב געזאגט, ביז וויען נעם איך די אחריות, ווי נאר דער חסיד האט געהערט די וועדטער, האט ער באשלאסן, אויב אזוי קען ער רואיג אהיימגיין, וועז מען 'האט אים געפרעגט פארוואס ער פארט נישט קיין וויען? האט ער געענטפערט, אז דער רבי האט אים געזאגט אז ביז וויען וועט אים גארנישט געשען, איז ער רואיג, זיין אמונה איז געווען שטארק און דער איד איז געווארן געזונט און האט מאריך ימים געווען. דער פלא איז געווען, אז ביי די צווייטע וועלט מלחמה, וועז די דייטש ימ"ש, האבן דורכגעפירט דעם באן דורך וויען, איז דער איד פלוצלונג נפטר געווארן אויפן באן, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט, אז ביז וויען נעמט ער אחריות! זיע"א.

הוצא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם בנמצא ולספרים עתיקים וכתבי יד צו פארקויפן

פסק דין עם חתימת הגאון ר' יוסף ענגיל $7500 ייטב פנים דפו"ר חלק ב $600 זוהר דפוס סלאוויטא ר' משה $18000 ספר צמח ה' לצבי דפו"ר יש דף הוספה $2800, רגל ישרה בני יששכר $1800 סעט משניות טשערנאוויץ ת"ר תר"ז $2500, ספר שלחן הטהור הרה"ק ר' אהרן ראטה דפו"ר מיט הגהות ותיקונים פון מחבר $2000 ספר צמח צדיק ויזניץ דפו"ר $1200 ספר אמרי ברוך ויזניץ דפו"ר $900 ספר אהבת ישראל וויזניץ דפו"ר $700, הגדה פרי חיים שהשתמש בו בעל חלקת יהושע מביאלא $3000 ספר טורי אבן דפוס ראשון עם חתימת הגאון רב שמעון לאנגסאם בעל שלמי רגלים על חגיגה אב"ד מעליץ $1500 ספר מקצוע בתורה להגאון מפלאצק דפו"ר עם חתימה וחותמת הרה"ק ר' משה ירוחם מארגנשטערן בנו של הרה"ק ר' מנחם מענדל מקאצק זצוק"ל $2000 ספר פרשת דרכים דפוס ראשון עם חתימת והגהות הגאון רב שלמה חכים בעל מלאכת שלמה שאלוניקי תרכ"ג וגם חתימת נכדו ר' דוד חכים $1000 סעט ערבי נחל שבירך ונתן הרה"ק מטאהש זצוק"ל לבחור שנבחן על סוגיא בש"ס עם אישור $800, זמירות שבת שבירך ונתן הרה"ק בעל מאור ישראל מסקולען תשע"ט לתומך $750, איסור והיתר פראג תקמ"ד עם חתימת וחותמת הר' עזריאל הילדסהיימער $650 איסור והיתר פראג תקמ"ד עם חתימת ר' חיים יעקב ב"ר יהודה דוב פינשטיין שהיה שד"ר מצפת $600 איסור והיתר פראג תקמ"ד עם חתימת ר' אברהם יצחק ווייסבערגער מקליינווארדיין ובניו ותלמידו ר' צבי הירש בלום $700 ישמח משה שייך להרה"ק מטאש עם כתב ידו מעיר טאש עם אישור $10000 גמ' שלמד בו הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק $2500 דפו"ר קדושת לוי מהדורא תנינא תקס"ז חסר השער 61 דפים $4500 ספר מעבר יבוק זיאמיר $2000 מכתב הרה"ק ר' מנחם מנדל מפביאניץ הי"ד $1500 מכתב המנחת אלעזר עם ראשי הקהל לחתונת בתו עם ברכתו $8000, מכתב ארוך שנת תש"ז מאנודת ישראל ארה"ב מבקשים עזרה מאגודת ישראל לונדון עזרה חותמים אדמו"ר מבלאזוב, ר' אלי' מאיר בלאך, ר' שמעון שוואב, אלימלך טרעם ור' הענדעלם $3800 מכתב הרה"ק ר' יחזקאל מאוסטראווצא $1800 שו"ע יו"ד ח"ב וחו"מ ח"א סלאוויטא $3000 כל אחד, ספר אמרי יהודה מהגה"ק מסעקלעהיד עם ב' חתימות מהגאון ר' יחיאל מיכל הכהן פריעד בעל תורת יפה בנו של הגאון רב נתנאל בעל פני מבין $2000 ספר מטה משה ב' חתימות מהגאון ר' יחיאל מיכל הכהן פריעד בעל תורת יפה עם הגה $2000 מכתב הגאון ר' יונתן שטייף תש"א מבקש מר' יעקב רוזנהיים להצילו $1800 ספר עם חתימת הגאון בעל חמדת שלמה והרה"ק ר' יעקב אדמו"ר מיעזוב בן הרה"ק מטשעבנאוו $3000 ספר אמרי אלימלך מהרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק זצוק"ל עם ההסכמות של הרה"ק ר' אברהם יעקב מסא"ג והמגיד מסטריסק מצב מלכות עם גליונות רחבים $1500

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ 718 - 438 - 8414 ~ 718 - 633 - 5500 Hours are 12 -7:30 Fri 11-1:30, To receive the pardes: pardesyehuda1@gmail.com or pickup in the store from Wednesday. website *www.seforimworld.com,*